

NORGES HØYESTERETT

Den 10. desember 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Matheson, Kallerud og Østensen Berglund i

HR-2020-2393-U, (sak nr. 20-159027SIV-HRET), sivil sak, anke over sakskostnadsavgjørelse:

Staten v/Utlendingsnemnda

(advokat Christine Eva Marie Bjornes)

mot

Afshin Hosseini

Mandana Salimi Abadeh

Gulsa Hosseini

Nakisa Hosseini

(advokat Jostein Løken)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder særskilt anke over lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse i en hevingskjennelse.
- (2) Opprinnelig gjaldt saken gyldigheten av Utlendingsnemndas vedtak om å nekte reisebevis for en flyktningfamilie på fire personer, jf. utlendingsloven § 64 første ledd.
- (3) Oslo tingrett avsa 4. oktober 2019 dom med slik domsslutning:
 - «1. Staten v/Utlendingsnemnda frifinnes.
 2. I sakskostnader dømmes Afshin Hosseini, Mandana Salimi Abadeh, Nakisa Hosseini og Gulsa Hosseini til å betale til staten v/Utlendingsnemnda 81 200 – åttientusentohundre – kroner innen to uker fra dommens forkynnelse.»
- (4) Familien anket avgjørelsen til lagmannsretten. Avslagene ble omgjort i Utlendingsnemndas vedtak 22. september 2020, samtidig som fristen for sluttinnlegg utløp. Ved omgjøringen fikk de ankende parter reisebevis som flyktninger. Etter dette falt den rettslige interessen i saken bort for de ankende parter, jf. tvisteloven § 1-3, og saken måtte da heves.
- (5) Ved lagmannsrettens e-post 23. september 2020 ble det satt frister for merknader fra partene til sakskostnadsspørsmålet for lagmannsretten. Ved e-post noe senere samme dag ble fristene forlenget til 28. september 2020 for de ankende parter og 30. september 2020 for ankemotparten.

- (6) Borgarting lagmannsrett avsa 29. september 2020 kjennelse med slik slutning:
- «1. Sak nr. 19-170021ASD-BORG/03 heves.
 2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler staten v/Utlendingsnemnda til Afshin Hosseini, Mandana Salimi Abadeh, Nakisa Tørresen og Gulsa Hosseini 90 800 – nittitusenåttehundre – kroner innen to uker fra forkynnelsen av kjennelsen.
 3. Det gjøres ingen endring i tingrettens sakskostnadsavgjørelse.»
- (7) *Staten v/Utlendingsnemnda* har anket særskilt over sakskostnadsavgjørelsen. Anken gjelder lovanvendelsen og saksbehandlingen, og det er lagt ned påstand om opphevelse.
- (8) Det er anført at lagmannsretten har anvendt tvisteloven § 20-2 andre ledd første punktum uriktig. Staten v/Utlendingsnemnda var ankemotpart i saken. Det var derfor staten som vant saken etter tvisteloven § 20-2 andre ledd første punktum og som etter hovedregelen i bestemmelsens første ledd skulle fått dekket sine sakskostnader for lagmannsretten. Hjemmel for eventuelt å tilkjenne de ankende parter sakskostnader er tvisteloven § 20-4 første ledd bokstav b. Men denne bestemmelsen har ikke lagmannsretten vurdert.
- (9) Det er videre anført som en saksbehandlingsfeil at kjennelsen ble avsagt før statens frist for å inngi merknader var løpt ut. Dette medførte at staten ikke fikk mulighet til å inngi sine innsigelser til ankende parts sakskostnadskrav, noe som er i strid med det grunnleggende kravet til kontradiksjon.
- (10) *Afshin Hosseini, Mandana Salimi Abadeh, Gulsa Hosseini og Nakisa Hosseini* påstår anken forkastet, og mener lagmannsrettens kjennelse er korrekt både i resultat og begrunnelse. Subsidiært mener de at vilkårene i tvisteloven § 20-4 bokstav b er oppfylt. Etter tvisteloven § 20-4 første ledd bokstav b kan en part uavhengig av sakens utfall helt eller delvis tilkjennes sakskostnader «når saken heves på grunn av forhold utenfor partens kontroll, og det er klart at parten ellers hadde vunnet saken».
- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (12) Etter tvisteloven § 20-9 tredje ledd kan ankeinstansen ved en særskilt anke over sakskostnadsavgjørelsen bare prøve lovanvendelsen og saksbehandlingen, samt bevisvurderingen så langt den utelukkende gjelder sakskostnadsavgjørelsen. Det innebærer at ankeutvalget fullt ut kan prøve om en part har vunnet saken etter tvisteloven § 20-2.
- (13) Begrensningene i tvisteloven § 30-6 kommer ikke til anvendelse ettersom anken er begrenset til slutningens punkt 2, som gjelder lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse som første instans.
- (14) Når saken heves som gjenstandsløs eller fordi den ankende parts rettslige interesse har falt bort, anses saken for ankeinstansen tapt av den som har erklært anken. Dette gjelder uavhengig av om den ankende part var saksøker eller saksøkt i første instans, jf. tvisteloven § 20-2 andre ledd og Rt-2013-1052 avsnitt 21 med ytterligere henvisninger. Lagmannsretten bygget derfor på uriktig lovanvendelse når den la til grunn at «ankemotpartene» – som ut fra

sammenhengen antas å være skrivefeil for de ankende parter – hadde vunnet saken og derfor skulle tilkjennes sakskostnader.

- (15) Spørsmålet om en part helt eller delvis skal tilkjennes sakskostnader uavhengig av sakens utfall, blir i den foreliggende situasjonen å bedømme etter ~~tvistemålsloven~~ *tvisteloven** § 20-4. Noen slik vurdering har lagmannsretten ikke foretatt.
- (16) Utvalget bemerker videre at lagmannsretten la til grunn at staten ved Utlendingsnemnda ikke hadde merknader til kravet. Lagmannsretten avgjorde imidlertid spørsmålet før den forlengende fristen som var satt for staten til å inngi merknader var utløpt. Dette innebærer en saksbehandlingsfeil, jf. *tvisteloven* § 30-3 første ledd, jf. § 29-21 første ledd, ettersom det er nærliggende at feilen kan ha hatt betydning for den avgjørelse som er anket.
- (17) Lagmannsrettens kjennelse, slutningen punkt 2, blir etter dette å oppheve.
- (18) Staten v/Utlendingsnemnda har ikke krevd sakskostnader for Høyesterett.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens kjennelse, slutningen punkt 2, oppheves.

Knut H. Kallerud
(sign.)

Wilhelm Matheson
(sign.)

Cecilie Østensen Berglund
(sign.)

**Rettet 14. desember 2020, i medhold av tvisteloven § 19-8.*

Wilhelm Matheson
(sign.)